

Kapiya Sën Paulus Kevu Vu Kerisi-yi-alam Vu Pilipi

1 ¹Kerisi Yesu yi hur sa Paulus geTimoti, balu kevu kapiya sënë yök vu ham Pilipi pin sën Kerisi Yesu yi alam ham lo, ving ggev sën deneğin dub los alam sën deneloğ vu ham lo. ²Hil Amad Anutu luho Mehöböp Yesu Kerisi degevonğ semusën vu ham bedegevonğ ham ayomin gëp revuh.

Paulus Kwa Vesa Vu Anutu

³Sën sa kwağ nevo ham lo, og sa najom rağ vu sa Anutu los kwağ vesa in ham rot. ⁴Lob sën sa neğetağ vu Anutu bë doğ vu ham lo, og sa neğetağ los ahëğ nivesa in ham. ⁵Sa kwağ vesa in ham neloğ vu sa gesa nanër Bengö Nivesa rangah. Vu nyëdahis rot beberup gwëbeng. ⁶Lob serağ ni ggovek bë Anutu yö vonğ huk nivesa loğ ham ayomin vu nyë dahis, lob yö rëğ medo gevonğ rot begovek na doğ buk sën Kerisi Yesu duğ nom lo.

⁷Log sën sa kwağ vesa in ham lo, og sagağ yoh vu. In buk vahi og sa nado qarabus, log buk vahi og sa nehevonğ huk in bë gadu Bengö Nivesa balam degevonğ geving niwëëk. Lob neloğ buk saga pin, og ham kwamin nevo sa, om huk sën sa nehevonğ banon nerağ menesemu alam vahi lo, og yiğ ham nevonğ huk sagi ving behil kwad vesa loğ ti, om sën sa kwağ nevo ham yoh vu buk pin. ⁸Senër yonon neggëp Anutu mala bë sayoğ nepebip sa in bë senök galë ham pin, in sahëğ neving ham nebë sën Kerisi Yesu ahë neving ham lo. ⁹Lob sa najom rağ in ham bë ham ahëmin geving ham niwëëk rot noh vu buk pin bena meböpata jağ. Gesa najom rağ ving bë ham natök vu kwa nivesa rot beham seggi nğaa pin, ¹⁰in ham jağ ni nabë nivesa ma nipaya. Nabë saga in ham natu alam yohvu gengaa nipaya su gëp vu ham rë, rot bena berup doğ buk sën Kerisi duğ nom lo. ¹¹Lob nğaa niröp sën Yesu Kerisi yoh vu bë gevonğ banon jağ doğ hil ayod lo napup ham ayomin rot. In sënë rëğ geğo Anutu arë jağ nabë mehö niwëëk los arë böpata.

Paulus Ya Qarabus Lob Sënë Loğ Vu Bengö Nivesa

¹²Arig lo, sa bë ham jağ ni nabë nğaa sën tøk vu sa agi, og su ggërin Bengö Nivesa rë. Gağ neloğ vu meneya rot. ¹³In alam-begö-yi pin sën

deneğin mehö-los-bengö Sisar* yi begganğ lo, galam vahi pin, og derak sa niğ ggovek ya bë seyam qarabus in Kerisi yi hur sa.

¹⁴Lob arig lo ngahisekë sën ayoj neya timu vu Mehöböp lo kwaj nevo sa bë seyam qarabus, lob ayoj niwëek rak in sënë, lob devuu ggönengsën ya genij wëek rak medenër Anutu yi gägek ranğah. ¹⁵Yönon, sir vahi og ahěj nipaya in sarëğ ya, lob denevonğ in bë dedahun sa, om sën denenër Kerisi yi gägek ranğah rak degwa sënë, rëk sir vahi og ahěj nivesa medenenër Kerisi arë los ayoj niröp. ¹⁶Alam sënë derak ni bë sa nado sënë in bë sa gadu Bengö Nivesa, om sën ahěj neving sa medenenër gägek ranğah. ¹⁷Rëk sir vahi og denenër Yesu yi gägek in bë degeko yö arěj jak. Gağ ayoj su niröp rë. Yönon, denevonğ in bë debo maggin la doğ na geving vu sa doğ qarabus. ¹⁸Rëk yik sagak nğaa meris. Bë denenër los ayoj niröp, ma su denenër los ayoj niröp rë, og yik ggovek. Denenër Kerisi yi gägek ranğah, om sa kwağ vesa in sënë, gesëk kwağ vesa rot. ¹⁹In serak ni bë nğaa sënë rëk doğ vu sa besëk medo nivesa, in serak ni ggovek ya bë ham nejom rak yoh vu buk in bë doğ vu sa, lob Yesu Kerisi yi Anon Vabuung gadu sa. ²⁰Sa navo kwağ in nğaa timu, gesa hevong ving bë rëk anon jak nabë: Sa su rëk niğ namum in nğaa sën sa nehevong ggëp dob lo ti rë. Gağ nabë sa nadiik, ma nabë sa medo vesag, og sa bë gevong nğaa pin sënë los niğ wëek in geğo Kerisi arë jak. Vu pehi sënë, genoh vu buk pin. ²¹In sa og sa kwağ nevo nebë sënë: Nabë sa medo vesag og nivesa, in setu Kerisi-yi-alam ti ggovek ya. Gağ nabë sa nadiik og nivesa rot, in sëk medo geving Kerisi yönon. ²²Rëk mu nabë sengo nahën medo vesag vu dob, og sëk gevong huk vahi geving banon jak, om mağ sëk gevong nabë va? Sa duğin! ²³Sa kwağ luu luu in sënë. Sa bë nadiik bena medo geving Kerisi in sënëk nivesa rot. ²⁴Gağ mu nabë sengo nahën nemedo dob, og yik nivesa rot, in mëm sëk medo medoğ vu ham rë. ²⁵Om sa kwağ neya timu meserak ni bë mağ sëk medo vesag medoğ vu ham in ham gwevonğ geving niwëek bekwamin vesa rot. ²⁶Nebë saga, om nabë dekevelekin sa besenök berup vu ham gökin, og ham rëk kwamin vesa in begweğo Kerisi Yesu arë jak pangsen.

Alam Pilipi Loshö Paulus Degebë Doğ Ti MedengisBëğö In Bengö Nivesa

²⁷Rëk mu ham sepa doğ Kerisi yi Bengö Nivesa niröp in nabë senök galë ham, og sejak ni. Ma nabë sa ganğo ham bengömin mu, og yik ggovek, gesëk ganğo nabë ham ahëmin neving ham menare loğ ti, bayomin ti, beneloğ vu ham menesis bëğö in Bengö Nivesa in bë na meniweëk jak balam degevonğ geving. ²⁸Sa hevongin bë ganğo ham bengömin nabë ham su nehönengin alam sën denekeyeh ham gägek lo rë. Gağ sa bë ganğo nabë ham nare niwëek. Bë ham bare niwëek nabë saga, og saga netato bë rëk malaj nama. Log netato ving bë Anutu rëk geğo ham nah vu yi beham medo nivesa. ²⁹In Anutu su vo semusen sënë

vu ham bë ham ayomin na timu vu Kerisi mu rë, gaḵ vo semusën ngwë vu ham bë kwerë maggin vahi geving in ham tu yi alam. ³⁰Yiḵ hil nasib begö ggëp ti in Bengö Nivesa, nebë sën ham lë gesa nehevong wirek lo, genebë sën ham ngo bë sa nahën nehevong gwëbeng agi.

Hil Dahun Hil Gahëd Geving Arid Lo

2 ¹Maḵ ham neḵo niwëëk vu Kerisi? Kerisi ahë neving ham lom saga vonḡ beham ayomin to revuh-a? Gemāḵ Anon Vabuung neduu hil tu alam yu timu? Gemāḵ ham ahëmin neving mehōnon gekwamin nevonḡin sir-a? ²Om nabë nebë saga og mēm ham sepa doḵ kwa timu. Ham ahëmin geving ham anon rot, beham medo jevuh ti, beham malamin sepa huk timu. Bë ham gwevonḡ nabë saga, og ham rëḵ gwevonḡ besa kwaḡ vesa böpata rot. ³Ham su kwamin bo ham mu beham gweḵo ham jaḵ. Gaḵ ham ḡurek alam vahi babuj geham kwamin bo sir nabë dekesuu ham raḵ nḡaa nivesa. ⁴Geham su gweḡin ham ngo ham nḡaa mu, gaḵ ham gweḡin mehō ngwë hir nḡaa geving.

Kerisi Dahun Yi Lob Anutu Ḷo Arë Raḵ

- ⁵Ham kwamin bo nḡaa nabë sën Kerisi Yesu nevonḡ lo.
⁶Anutu soḡek yi,
 rëḵ mu su kwa nevo bë najom aggata sën luho Anutu neggëp ti lo ahon rë.
⁷Gaḵ vuu aggata sënë ya getu mehōnon raḵ,
 bevong nḡaa nebë hur meris.
⁸Tu mehōnon bedelë yi nebë mehōnon soḡek,
 rëḵ mēm yō dahun yi genesepa loḵ Anutu aye rot bediik.
 Yōnon, diik raḵ ḵelepeḵo* nebë alam nij paya.
⁹Om sën Anutu ḵo yi raḵ, raḵ yiḵ degwa sënë,
 beḵo yi raḵ yah vavunë rot.
 Lob tunḡ ggev ti sën kesuu ggev vahi pin lo raḵ yi.
¹⁰In nabë degengo Yesu arë,
 og alam pin vu yaḡek gevu dob gevu dob ḡebinë
 rëḵ dengun lusej vu yi.
¹¹Log mehōnon pin rëḵ denanër rangah doḵ ayej nabë:
 Yesu Kerisi tu Mehōböp.
 Gedegeḵo Ama Anutu arë jaḵ nabë saga.

Hil Najëh Nabë Betuheng

¹²Om sa mehō lo! Ham ngo medo gwevonḡ noh vu sayeg nabë sën ham nevonḡ aga. Yōnon, sën sa nado ving ham wirek lo og ham nevonḡ, gaḵ gwëbeng sënë senḡo nado adingnë, om ham pasang gwevonḡ nabë saga. Anutu ḵo ham yah vu yi om ham ayomin na timu beham ḡoneng in yi

begurek babu in mēm rēk geḷo ham nah vu yi beham medo geving yi vu tamusēn. ¹³In hil araḷ ni bē Anutu nevonḡ huk loḷ ham. Yō nevēr ham kwamin, lob mēm ham nevonḡ nḡaa yoh vu sēn ahē neving lo.

¹⁴Log nḡaa pin sēn ham gwevonḡ lo, og ham gwevonḡ los nimin yes, gaḷ ham su gwevonḡ ayemin vu los ḡōk ham in. ¹⁵Ham gwevonḡ nabē sēnē in nḡaa nipaya su ḡēp vu ham, gaḷ ham medo nirōp nabē sēn Anutu nalu ham lo. Yōnon, ham nedo loḷ alam nij paya los alam ḡāḡek tetuhinsēn vuheng, rēk mu ham rēk najēh jaḷ sir nabē betuheng. ¹⁶Ham nanēr ḡāḡek sēn yoh vu bē gevonḡ bemehōnon demedo malaj-tumsēn lo vu sir in mēm sa napisek in doḷ buk sēn Kerisi duḷ nom dob lo. In sēḷ jaḷ ni nabē sa su nevasap sa menehevonḡ huk meris rē. ¹⁷Alam Yuda denesis reggu tu seriveng, lob denekeseh wain raḷ ving, lob yik sēn ham ayomin neya timu vu Kerisi lo nebē seriveng saga. Log nabē dengis sa, og yik ḡgovek, in sa niḡ ḷōḷ rēk keseh nabē wain sēn denekeseh raḷ ham seriveng lo, lob sēḷ kwaḡ vesa geving ham. ¹⁸Om yik ham kwamin vesa geving nabē saga behil kwad vesa doḷ ti.

Timoti Yi ḡāḡek

¹⁹Nabē Mehōbōp Yesu kwa bo, og sēḷ ḡevonḡ Timoti nōk vu ham, loḷ mēm rēk nom nanēr ham bengōmin vu sa besa kwaḡ vesa. ²⁰In su sa mehō ngwē nedo balu kwamin nevo nḡaa negḡēp ti nebē Timoti rē. Yō kwa nevo ham rot bē doḷ vu ham. ²¹Gaḷ alam vahi pin og yō denēḡin yō hir nḡaa gesu kwaj nevo Yesu Kerisi yi huk rē. ²²Rēḷ Timoti og ham raḷ ni bē yi mehō nivesa beneloḷ vu sa in Bengō Nivesa nebē sēn hurmahen ti neloḷ vu ama. ²³Sa bē ḡevonḡ yi nōk pevis vu ham, rēḷ mu sejaḷ nḡaa sēn rēḷ natōḷ vu sa lo ni namuḡin loḷ mēm. ²⁴Rēḷ mu sa hevong ving bē Mehōbōp rēḷ tateḷin aggata gesenḡo rēḷ nōk vu ham geving.

Epaproditus Yi ḡāḡek

²⁵Log sa kwaḡ nevo bē maḷ sēḷ ḡevonḡ hil arid Epaproditus nah vu ham ḡōkin pevis. Wirek ham vonḡ yi loḷ yah ham bömin beyam loḷ vu sa, balu nehevonḡ huk loḷ ti galam desis begō vu aluu in Bengō Nivesa. ²⁶Rēḷ tum nevo kwa in ham bē nōk gelē ham. Gayo maggin rot in ham nḡo bē nirāḷ. ²⁷Yōnon, nirāḷ bōpata lob dus raḷ bē nadiiḷ na. Rēḷ Anutu kwa vonḡin aluu beloḷ vu yi in bē su nadiiḷ besayoḡ maggin bōpata rot rē. ²⁸Om sēn sa kwaḡ nevo rot bē sa ḡevonḡ yi nōk pevis beham gwelē yi ḡōkin bekwamin vesa lob mēm sa maggin rēḷ ahē yes jaḷ teka geving. ²⁹Om ham gweḷo yi nōk vu ham los kwamin vesa in Mehōbōp yi hur yi. Geham gweḷo alam nabē sēnē arēj jaḷ. ³⁰Dus raḷ bē nadiiḷ doḷ Kerisi yi huk. In ham su yoh vu bē doḷ vu sa rē, om sēn loḷ yah ham bömin beneloḷ vu sa, rēḷ tōḷ vu nirāksēn sēnē bedus raḷ bē nadiiḷ.

Mehōti Sēn Ayo Na Timu Vu Kerisi Lo, Og Yi Mehō Yohvu Yōnon

3 ¹Arig lo, sa bē semu ḡāḡek sēnē hus nabē ham kwamin vesa in Mehōbōp. Sa nanēr ḡāḡek timu sēnē yoh vu buk, rēḷ mu sa su rēḷ

niğ tebö jağ in rë, in gägek saga rëğ gadu ham. ²Ham gweğin ham in alam sën denevonğ huk nipaya nebë anöö bemën lo. Ham gweğin ham in alam nij paya sën denevonğın bē dekepē ham lo. Geham gweğin ham in alam sën denevonğın bē degerah* ham navimin in mēm ham natu Anutu-yi-alam lo. ³In degwa su neggēp vu nğaa saga rë, gağ hil sagi og Anon Vabuung nelok vu hil behil nehağo Anutu arē rağ, om hil atu yi alam soğek. Hil su kwad nevo navid rë, gağ hil napisek in Kerisi Yesu yō timu. ⁴Yönon, mağ senğo yoh vu bē kwağ bo sa naviğ. Nabē mehō la kwaj nevo sën derah* navij lo bē yoh vu bē geğo sir nah vu Anutu, og seyoh vu bē nanēr rot kesuu sir. ⁵In satağ ɔo sa lob buk tu nemadvahi-bevidek-löö lob derah* sa naviğ. Sağ Israel ti. Sa degwa vu Benyamin. Sağ Hibru ti gesamağ lu atağ og Hibru ving. Log sa Parisai* ti gesa nesepa loğ Moses yi horek nebë sën sir lo. ⁶Sa niğ wëek rot bē sa ðevonğ Anutu yi huk, om sën wirek og sa nasis Kerisi-yi-alam rot. Rëğ mu nabē mehōti seggi sa jağ Moses yi horek, og rëğ gelē nabē sa nesepa loğ pin los dahis.

⁷Lob wirek sa hekuung bē nğaa pin sënë og nğaa böp rot, loğ tum sehërin sa tu Kerisi yi mehō lob serağ ni bē nğaa pin sënë og yik nğaa meris. ⁸Sa su nanēr rağ Yuda hir nğaa mu rë. Gağ serağ ni bē Kerisi Yesu tu sa Mehöböp, om sën sa nehalē nğaa vahi pin bē nğaa meris. Sa nesepa loğ Kerisi vaha, besa hevuu nğaa vahi pin ya, besa nehalē nebē laa, gesa bē najom Kerisi ahon ⁹benatu yi mehō. Yönon, Horek su yoh vu bē gevonğ besa natu mehō yohvu rë. Rëğ sayoğ neya timu vu Kerisi, om sën Anutu nēr sa bē sa mehō yohvu, in Anutu nenēr mehōnon bē sir alam yohvu degwa rağ sën ayoj neya timu vu Yesu lo. ¹⁰Sa bē sejağ Kerisi ni yönon. Gesa bē gağo niwëek vu yi in diik gekedi rağ yah. Sa hevonğın bē gağo ɔerus nabē sën ɔo lo, gesa bē sa su kwağ bo sa, gağ sa bē dahun sa nabē sën Kerisi dahun yi bediik lo. ¹¹Sa nehevonğ nebë sënë, in sa kwağ nevo bē rëğ gevonğ besëğ kedi jağ nah gēp bedub geving.

Paulus Seroğ Niwëek In Bē Geğo ɔupeğ Nivesa Vu Yağek

¹²Yönon, sa su kwağ nevo bē sa nehevonğ nğaa pin saga niröp beseyoh vu ggovek ya rë. Gağ senğo nesepa loğ nğaa pin sënë rot in bē sëğ gağo nyëvewen nivesa sën Kerisi Yesu ggooin rağ in bē gevonğ vu sa lo.

¹³Arig lo, sa su rëğ gağo sa jağ nabē sa hağo anon ggovek ya rë. Gağ yik sa nanēr gägek timu sënë nabē: Sa hevuu nğaa wirek hen pin ya, gesa nehevonğ huk niwëek in bē sa gağo nğaa tamusën-yi. ¹⁴Sa neseröğ niwëek in bē sa natöğ na telig vewen sën lo medegebē sarëğ, loğ mēm Anutu tahi sa mesena vavunē meğağo nyëvewen jağ Kerisi Yesu yi huk. ¹⁵Om hil sën Anutu nēr hil nebë hil alam yohvu lo, hil pin kwad bo gägek gēp ti nabē hil ðevonğ nabē sagi. Rëğ nabē ham kwamin nevo gägek ngwë yööhu, og Anutu rëğ tatekin ham kwamin. ¹⁶Rëğ mu gägek anon sën hil nesepa loğ agi, og hil nğo najom ahon menapiik vu.

¹⁷Arig lo, ham pin sepa doḱ sa vahaḡ. Geham gwelē alam vahi sēn deneseпа loḱ sa lo geving nivesa, beham sepa doḱ he vahamin. ¹⁸Senēr vu ham beron nḡahiseḱē ḡgovek ya, log gwēbeng saḱ nanēr vu ham ḡōkin los malaḡ bēl nabē: Alam nḡahiseḱē denelē Kerisi paya bedenevongin bē dedahun ḡaḡek sēn netateḱin yi ḱelepeḱo* lo na. ¹⁹Alam sēnē malaj anon in nos los reggu lu nḡaa rot bedeneḱo raḱ tu hir anutu. Denepisek in nḡaa nimumsēn aggagga, gekwaj nevo nḡaa dob yi mu. Om alam sēnē rēḱ malaj nama ḡēp Nyēḡ Nipaya. ²⁰Ḡaḱ hil og hil atu alam-yaḡek-yi, lob hil neheḡin bē Mehōbōp Yesu Kerisi vu yaḡek meduḱ nom beḡeḱo hil nah. ²¹Rēḱ gevong behil navid nipaya sēnē pekwē yi bemalangeri jaḱ nabē sēn yō navi. Rēḱ gevong nabē sēnē jaḱ niwēēk sēn yoh vu bē getunḡ nḡaa pin degevek babu lo.

Paulus Nēr Bē Ahēj Geving Sir Gekwaj Bo Nḡaa Nivesa

4 ¹Nebē sēnē om arig lo, ham tu Mehōbōp yi alam om ham nḡo bare niwēēk. Sahēḡ neving ham, besa nehevongin bē ḡalē ham ḡōkin. In sa kwaḡ vesa in ham, geham vonḡ bē sa soḱ sengii yi.

²Log hong Ewodia, gehong Suntuḱe, melu gwengō rē! Melu semu ḡaḡek in Mehōbōp yi hur avēh meluu. ³Log hong sēn alu nehebē loḱ ti in huk-e! Sa nanēr vu hong nabē gedoḱ vu avēh luu sēnē. In wirek og alōo nalōḱ vu he in Bengō Nivesa ving Klement losho alam vahi sēn he nehevong huk timu barēj negḡēp loḱ ḱapiya-mala-tumsēn-yi lo. ⁴Ham kwamin vesa in Mehōbōp jaḱ buk pin, gesaḱ nanēr ḡōkin nabē ham pasang kwamin vesa rot. ⁵Ham gwevong balam pin deḱaḱ ham nimin nabē ham nejom ham ahon, geham su neḱo ham raḱ rē. In Mehōbōp yam dus raḱ ḡgovek ya. ⁶Om ham su newamin jaḱ! Ḡaḱ nabē ham jaḱ vu in nḡaa ti, og ham najom jaḱ bekwetaḡ vu Anutu in, lob ham najom jaḱ benanēr los kwamin vesa vu yi geving. ⁷Loḱ mēm Anutu rēḱ gevong beham ayomin ḡēp revuh. Alam dob-yi duḡin nḡaa sēnē degwa besu detōḱ raḱ rē, rēḱ mu sēn ham ayomin ḡēp revuh lo rēḱ gevong beham ahēmin nivesa rot geham kwamin nirōp jaḱ in Kerisi Yesu yi alam ham.

⁸Arig lo, sa bē nanēr ḡaḡek ti vu ham ḡōkin nabē ham kwamin bo nḡaa nabē sēnē noh vu buk: Nḡaa pin sēn anon lo, genḡaa sēn nirōp lo, genḡaa sēn neyohvu lo, genḡaa pin sēn nivesa lo, genḡaa sēn malangeri lo. Geham kwamin bo nḡaa sēn hil ḡalē nabē nivesa lo los nḡaa pin sēn yoh vu bē hil ḡaḱo arē jaḱ lo. ⁹Nḡaa pineḱ sa tahu ham loḱ, lob ham ḱo ḡgovek ya, genḡaa pin sēn sa nanēr los sa nehevong lo, og ham nḡo los ham lē ḡgovek ya, om ham gwevong nabē saga noh vu buk. Nabē saga, lob Anutu sēn nevong behil ayod negḡēp revuh lo rēḱ medo geving ham.

Paulus Kwa Vesa In Alam Pilipi

¹⁰Sa kwaḡ vesa rot gesa napisek in ham vu Mehōbōp, in ham nedo hus ading rēḱ gwēbeng ham kwamin vo sa beloḱ vu sa ḡḡōkin. Yōnon, ham

kwamin nevo sa wirek bë doḵ vu sa, rëḵ aggata su neggëp in bë ham gwevonḡ nam rë. ¹¹Sa su bë rëḵ nanër nabë sa naraḵ vu in nḡaa rë. Gaḵ wirek og sa newaḡ neraḵ in nḡaa sën netōḵ vu sa lo, rëḵ gwëbeng og setu Yesu yi hur, lob sa nado revuh in nḡaa pin. ¹²Sehöḡ nḡaa bë paya teka, og yiḵ ggovek, genabë nḡahiseḵë og yiḵ ggovek. Log bë seḡa nos menajom sa ahon, ma meyip gevonḡ sa, ma nabë senoh vu nḡaa pin, ma sejaḵ vu in nḡaa, og sa nehalë nḡaa pin sënë bë yiḵ neggëp ti, lob vu nyëḡ pin geyoh vu buk pin, og sayoḡ sepëp. ¹³Mehö sën lo neḡadu sa, lob seyoh vu bë ḡevonḡ nḡaa pin jaḵ niwëëḵ. ¹⁴Rëḵ ham nevonḡ nivesa, in ham nelōḵ vu sa beham nekwerë sa maggin. ¹⁵Yönon, ham alam Pilipi, ham nḡo raḵ ni bë wirek sa nanër Bengö Nivesa vu distrik Masedonia nyëdahis lob ggovek gesa naya raḵ, rëḵ alam saga la su denevengwëḡ ving sa bë he doḵ vu he vewen vewen rë. Gaḵ ham mu sën mëm ham nevonḡ.

¹⁶In sa nado Tesalonika wirek, lob ham nelōḵ vu sa benevonḡ ḵupeḵ vu sa, rëḵ su beron timu rë. ¹⁷Rëḵ saga su nebë sa malaḡ anonin ḵupeḵ rë. Gaḵ sa hevongin bë ham gwevonḡ huk nivesa nabë sënë in gevonḡ beham nyëvewen böp jaḵ besemu ham. ¹⁸Lob gwëbeng og sa haḵo nḡaa pin ggovek ya bengahiseḵë rot, beseyoh vu ggovek ya. Ham vonḡ ḵupeḵ vu sa bEaproditus ḵo yam loḵ ya sa nemaḡ ggovek ya. Ḵupeḵ sënë vonḡ bë seriveng sën ham nevesi bereggu nivesa verup neya vu Anutu lo. Om Anutu rëḵ gelë nivesa nabë yi seriveng, lob ahë nivesa in. ¹⁹Lob ham tu Kerisi Yesu yi alam, om sa Anutu rëḵ geḡin ham nivesa in nḡaa pin sën ham neraḵ vu in lo jaḵ nḡaa nivesa vesa pin sën neggëp vu yi lo. ²⁰Om hil ḡaḵo hil Amad Anutu arë jaḵ na vavunë degwata los degwata. Yönon.

Ḡaḡek Hus

²¹Sa bë nanër na vu Kerisi Yesu yi alam pin nabë sa kwaḡ nevo sir. Log hil arid lo sën denedo ving sa agi denër bë kwaj nevo ham ving. ²²Yönon, Anutu-yi-alam pin denër bë kwaj nevo ham. Gesir vahi sën denevonḡ huk ggëp mehö-los-bengö Sisar* yi begganḡ lo denër niwëëḵ bë kwaj nevo ham ving. ²³Mehöböḡ Yesu Kerisi yi semusën nöḵ ḡëp geving ham ḵenumin.